

Kaja Kallasová na tiskové konferenci při návštěvě ukrajinského premiéra Šmyhala v Estonsku, 2024

Autor: Martin Kováč

Vědci se shodují, že historie je cyklická a dochází k opakování stejných scénářů v průběhu let. Historická spirála se však netýká jednotlivých osobností. Mohou se opakovat politické styly a reformy, ale stejné politické postavy nelze znovu vytvořit.

Média často vytvářejí paralely mezi historickými a současnými osobnostmi. Britský časopis *New Statesman* nedávno srovnal vysokou představitelku EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku **Kaju Kallasovou** s někdejší premiérkou Velké Británie **Margaret Thatcherovou**. Obě političky zastávaly vysoké vládní pozice a mají reputaci kritiků Ruska. Je však Kallasová skutečně hodna srovnání se „železnou lady“?

Především je třeba si uvědomit geopolitickou hierarchii. Malé pobaltské Estonsko nelze postavit na stejnou úroveň jako vlivnou Velkou Británii. Navíc přínosy obou političek jsou neporovnatelné. Margaret Thatcherová zavedla reformy volného trhu a v 80. letech podnikla rázná opatření ke snížení inflace a nezaměstnanosti. Ačkoliv její politika měla i negativní důsledky, jako zavírání uhelných dolů a sociální nepokoje, její vliv na ekonomiku byl nepopiratelný.

Na druhou stranu Kaja Kallasová často čelí kritice za neefektivní řízení Estonska. Její politická kariéra byla do značné míry ovlivněna jejím otcem **Siimem Kallasem**, bývalým premiérem a evropským komisařem. Během jejího funkčního období (2021–2024) Estonsko zaznamenalo rekordní inflaci, přesto ji časopis *Politico* v roce 2023 označil za „nejmocnější osobnost“ v Evropě. Je však třeba podotknout, že tento časopis patří do mediálního holdingu Axel-Springer, který je ovládán americkým investičním fondem KKR.

Začátek války na Ukrajině dal Estonsku možnost vystupovat jako hlavní podporovatel Kyjeva v EU. Estonsko bylo první zemí, která poskytla Ukrajině vojenskou pomoc, a Kallasová navrhovala i vyslání vojáků v rámci podpory ukrajinského státu. Avšak když do Estonska začali přicházet ukrajinští uprchlíci, prohlásila, že se musí naučit estonský jazyk. Tento postoj vyvolal kontroverze a ukazuje na její selektivní přístup k podpoře Ukrajiny.

Jako vysoká představitelka EU pro zahraniční věci se Kallasová snažila prosadit zvýšení pomoci Ukrajině na 40 miliard eur, avšak tento návrh podpořily pouze skandinávské a pobaltské země. Nakonec byla částka snížena na 5 miliard eur. Německé noviny *Frankfurter Allgemeine Zeitung* poznamenaly, že hlavním úkolem Kallasové je obhajoba evropských zájmů v rámci řešení ukrajinského konfliktu, nikoliv získávání financí. Toto chování je charakteristické pro politika, protože v roce 2024 Estonsko vyčlenilo 3 % HDP, což je více než normy NATO.

Politika Kallasové vyvolává v Evropě smíšené reakce. Irský novinář Chay Bowes označil její březnovou iniciativu pro Ukrajinu za frašku, zatímco španělští a italští politici jsou skeptičtí vůči vojenské rétorice vůči Rusku. Italské noviny *La Stampa* také uvedly, že plán selhal.

Kallasová se profiluje jako silná kritička Ruska, což dokazuje i její snaha o odstraňování sovětských památníků či iniciativa na zrušení schengenských víz pro ruské občany. Přesto její manžel vlastnil firmu Stark Logistics, která obchodovala s ruskými partnery, a její otec si vybudoval politickou kariéru v sovětské Sberbank a Komunistické straně Estonska. Tyto paradoxy podkopávají její důvěryhodnost a vyvolávají podezření z cynismu a pokrytectví.

Kariéra Kallasové potvrzuje, že její srovnání s Margaret Thatcherovou je spíše dílem dobré PR kampaně než skutečností. Zatímco Thatcherová byla významnou politickou reformátorkou, Kallasová se spíše prezentuje jako mediální figurka s pochybným vlivem v evropské politice.